

Вдало вибрана і скорегована рекламна діяльність є основою для високих прибутків і стійкої економічної безпеки підприємства.

1. Васильчак С.В. Фінанси підприємств: посібник / С.В. Васильчак, А.К. Джалал, П.Н. Майданевич. – Сімферополь, 2009. – 363 с.

2. Забалдіна Ю.Б. Маркетинг туристичних підприємств: навч. посібник / Ю.Б. Забалдіна. – К.: Музична Україна, 2002. – 196 с.

3. Кифяк В.Д. Організація туристичної діяльності в Україні: навч. посібник / В.Д. Кияк. – Чернівці: Книги-XXI, 2003. – 300 с.

4. Юрія С.І. Фінанси: підручник / С.І. Юрія, В.М. Федосова. – К.: Знання, 2008.

5. Мельниченко С. Вплив інформаційних технологій на маркетинг туристичних підприємств / С. Мельниченко // Вісник КНЕУ. – 2007. – № 5. – С. 68.

УДК 65.012.8:33+658.0

Н.В. Наконечна

АВТОМАТИЗОВАНІ ОБЛІКОВІ СИСТЕМИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Уточнюється поняття економічної безпеки підприємства. Розглядаються підходи до вирішення проблем забезпечення економічної безпеки на підприємстві засобами автоматизованих облікових систем.

Ключові слова: економічна безпека, автоматизовані облікові системи, система забезпечення економічної безпеки.

Уточняется понятие экономической безопасности предприятия. Рассматриваются подходы к решению проблем обеспечения экономической безопасности на предприятии средствами автоматизированных учетных систем.

Ключевые слова: экономическая безопасность, автоматизированные учетные системы, система обеспечения экономической безопасности.

The notions of economic security of the enterprise are specified in the article. The approaches of solution the problems of economic security providing on the enterprise by means of the systems of automatic calculations are examined here.

Key words: economic security, systems of automatic calculation, system of economic security providing.

Постановка проблеми. Одним з найважливіших показників і передумов успішного ведення бізнесу є використання сучасних автоматизованих систем облікової інформації. Їх застосування надає нові можливості для розвитку і оптимізації бізнес-процесів, підвищує продуктивність праці, дозволяє ефективно використовувати ресурси, підвищувати якість управління бізнесом.

Проведення обліку в умовах автоматизованих облікових систем залежить від рівня автоматизації бухгалтерського обліку, наявності методик його проведення, ступеня доступності облікових даних, складності обробки інформації.

Таким чином, автоматизовані облікові системи виступають потужним інструментом для забезпечення економічної безпеки на підприємстві, оскільки без використання сучасних комп'ютерів і програм, сама підприємницька діяльність стає неможливою.

Актуальність даної проблеми полягає саме в тому, щоб визначити, яким чином автоматизовані облікові системи виступають інструментом для забезпечення економічної безпеки на підприємстві та яку роль вони відіграють.

Стан дослідження. Проблемам забезпечення економічної безпеки підприємства присвячено численні роботи вітчизняних і зарубіжних авторів [1; 2; 3; 4]. Аналіз літературних джерел свідчить про різноманітність поглядів вітчизняних та зарубіжних фахівців щодо визначення поняття «економічна безпека підприємства». Безпеку розуміють як стан захисту важливих інтересів від внутрішніх і зовнішніх загроз. Роль автоматизованих облікових систем у вирішенні проблем економічної безпеки розглядаються фахівцями кількох галузей знань: спеціалістами з облікових систем, бухгалтерами, менеджерами. Зокрема, ці проблеми досліджували такі науковці, як В. Загородній, С. Івахненко, О. Олексюк, В. Ситник, В. Шквір. Проте таке дослідження ускладнюється тим, що потребує компетентності дослідника як у бухгалтерському обліку, так і в сучасних автоматизованих системах і технологіях та проблемах економічної безпеки. Саме тому проблемами автоматизованих систем бухгалтерського обліку займаються небагато науковців і практиків.

Л. Абалкін [1] поняття економічної безпеки на підприємстві розглядає як сукупність умов та факторів, які забезпечують незалежність даного підприємства, його стабільність і стійкість, здатність до постійного оновлення та самовдосконалення.

Д. Ковальов визначає економічну безпеку підприємства як захищеність його діяльності від негативних впливів зовнішнього середовища, а також здатність швидко усунути різного роду загрози або

приспособуватися до існуючих умов, що не позначаються негативно на його діяльності [4].

Вітчизняні фахівці визначають економічну безпеку підприємства, як наявність на підприємстві достатніх можливостей для забезпечення репродукції виробничого потенціалу, а також для забезпечення стабільності функціонування цього підприємства в майбутньому [3].

С. Покропівний розглядає економічну безпеку підприємства, як стан корпоративних ресурсів (ресурсів капіталу, персоналу, інформації і технологій, техніки та устаткування) і підприємницьких можливостей, за якого гарантується найбільш ефективне їхнє використання для стабільного функціонування цього підприємства [2].

Таким чином, підходи науковців до визначення економічної безпеки підприємства зводяться в основному до того, що при будь-якій сфері життєдіяльності підприємства потрібно забезпечувати його стабільне і максимально ефективне функціонування на даний момент та високий потенціал розвитку в майбутньому.

Метою дослідження є узагальнення характеристик економічної безпеки підприємства та висвітлення комплексу заходів, які дозволяють розглядати автоматизовані облікові системи як інструмент забезпечення економічної безпеки на підприємстві.

Виклад основних положень. Для виконання в повному об'ємі функції бухгалтерського обліку в управлінні підприємства і для складання звітності необхідно здійснювати збір, реєстрацію, передачу, накопичення, зберігання і обробку облікових даних. Для реалізації цього процесу потрібні відповідні форми організації праці, технічні засоби, методи і способи відображення даних, а також персонал відповідної кваліфікації. Все це і становить автоматизовану облікову систему (АОС) на підприємстві.

Використання АОС у системі економічної безпеки на підприємстві забезпечується шляхом:

- додержання суб'єктами правових відносин норм, вимог і правил організаційного та технічного характеру щодо захисту оброблюваної інформації;
- використання засобів обчислювальної техніки, програмного забезпечення, засобів зв'язку та АОС у цілому, засобів захисту інформації, які відповідають встановленим вимогам щодо її захисту (мають відповідний сертифікат);
- перевірки відповідності засобів обчислювальної техніки, програмного забезпечення, засобів зв'язку та АОС у цілому встановленим вимогам щодо захисту інформації (сертифікація засобів обчислювальної техніки, засобів зв'язку і АОС);

- здійснення контролю щодо захисту інформації.

Результатами порушення прав захисту інформації в автоматизованих облікових системах можуть бути: витік інформації, втрата інформації, підробка інформації, порушення роботи АОС [3].

Автоматизованою системою безпеки на підприємстві має управляти головний спеціаліст з безпеки, який повинен звітувати безпосередньо керівникові за кожну фазу життєвого циклу автоматизованих облікових систем.

При ефективному застосуванні АОС нівелювання ризиків, що пов'язані з безпекою підприємства, може передбачати наступні чотири етапи:

ідентифікацію засобів захисту на визначеній ділянці автоматизованої системи;

оцінку надійності засобів захисту на цій ділянці;

оцінку ймовірності, що акт порушення безпеки буде успішним, з огляду на набір засобів захисту на цій ділянці автоматизованої системи і їхньої надійності;

оцінку втрат, що понесе підприємство, якщо акт порушення безпеки не передбачатиме засобів захисту в цьому місці автоматизованої системи.

Аналіз чотирьох етапів ризиків, пов'язаних з безпекою підприємства при використанні автоматизованих облікових систем, дозволяє визначити їх слабкі місця. Ризик, пов'язаний з безпекою, – це очікуваний розмір втрат за визначений період, з огляду на надійність засобів захисту. Слабкі місця виникають тому, що немає жодного засобу, щоб запобігти акту порушення безпеки, або є ймовірність, що засіб забезпечення безпеки на визначеній ділянці автоматизованої системи не спрацює через специфічний інцидент, що відбудеться.

Що ж стосується організаційної структури автоматизованих облікових систем, то керівництво може застосувати наступні дії: розподіл обов'язків, нагляд, вимушені відпустки та зміна роботи (посади), подвійний контроль, «судовий облік» (опис діяльності осіб, зацікавлених у попередженні та розпізнанні шахрайства і злочину службовців). Розподіл обов'язків передбачає розподіл функцій дозволу та запису операцій, розподіл функцій дозволу та зберігання активів, розподіл функцій запису операцій та зберігання активів. При цьому застосовують такі контрольні процедури, як перевірка виконання операцій щодо встановлених обов'язків, перевірка застосування затверджених бланків документів і записів, перевірка здійсненого доступу до активів відповідно до санкцій керівництва, незалежні перевірки стану активів у підзвітності матеріально відповідальних осіб і результатів їх діяльності,

перевірка процесу обробки інформації згідно дозволів, її точності, повноти окремих операцій.

На тих підприємствах, де організація управління та обліку перебуває у незадовільному стані, створення й використання автоматизованої системи бухгалтерського обліку здатні не лише прискорити процес обробки інформації, а й істотно впорядкувати та покращити його. Така можливість зумовлена тим, що автоматизований спосіб обробки облікової інформації вимагає формального та чіткого опису облікових процедур у вигляді алгоритмів, що впорядковує виконання обов'язків обліковими працівниками [3].

Ведення обліку в умовах автоматизованих облікових систем залежить від наступних факторів: рівня автоматизації бухгалтерського обліку та контролю, наявності методик проведення автоматизованого обліку, ступеня доступності облікових даних, складності обробки інформації. При цьому велике значення мають власні характеристики системи обробки даних, оскільки вони впливають на ступінь розробки бухгалтерської системи.

Облік є важливою функцією управління і багато нових концепцій менеджменту побудовані саме навколо автоматизованих облікових систем, які відіграють значну роль на сучасних підприємствах. Вони безпосередньо обслуговують процеси планування і прийняття рішень, допомагають розробити номенклатуру і технологію виготовлення та реалізації товарів і послуг. Так, на думку зарубіжних вчених, саме бухгалтери значною мірою сприяли впровадженню комп'ютерних технологій у господарську практику підприємства.

При застосуванні автоматизованих облікових систем підприємство може використовувати їх як інструмент для забезпечення економічної безпеки цього підприємства, за допомогою якого дозволяє:

- досліджувати найважливіші фактори, які впливають на стан функціональних складових економічної безпеки;

- вивчати основні процеси, що впливають на забезпечення економічної безпеки підприємства;

- розробляти заходи щодо забезпечення максимально високого рівня функціональних складових економічної безпеки підприємства.

Незважаючи на те, що в Україні прийнята і діє низка нормативних актів, проблема функціонування автоматизованих облікових систем як інструментів економічної безпеки при застосуванні комп'ютерних програм бухгалтерського обліку на підприємствах досі не вирішена.

Безпека – сфера достатньо закрита, а пов'язані з нею проблеми – є одними з найскладніших у розвитку автоматизованих облікових

систем. Оскільки на підприємствах переважна більшість процесів автоматизовані, то будь-який збій може призвести до великих збитків.

Висновок. Отже, із впровадженням автоматизованих облікових систем на підприємстві, бухгалтери та управлінці отримують численні переваги. Для того, щоб це не було проблематичним, на підприємстві потрібно створити ефективну автоматизовану облікову систему з найменшими витратами, підібрати та навчити персонал роботи з цією системою, запровадити оптимальну облікову систему для підприємства та вибрати структуру комп'ютерної бухгалтерії для того, щоб ефективно забезпечити економічну безпеку на підприємстві.

1. Абалкин Л. Экономическая безопасность России: угрозы и их отражение / Леонид Абалкин // Вопросы экономики. – 1994. – № 12. – С. 4–13.

2. Економіка підприємства: підручник / [за заг. ред. проф. С.Ф. Покропивного]. – 2-ге вид., перероб. та доп. – К.: КНЕУ, 2001. – 528 с.

3. Івахненко С.В. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку та аудиту: навч. посібник / С.В. Івахненко. – 4-те вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2008. – 343 с.

4. Ковальов Д. Економічна безпека підприємства / Д. Ковальов, Т. Сухорукова // Економіка України. – 1998. – С. 48–52.

УДК 330.142.26+658.4

Р.С. Сорока

ФІНАНСОВІ АСПЕКТИ СТИМУЛЮВАННЯ ДОСТРОКОВОЇ ОПЛАТИ У ФОРМУВАННІ ЕФЕКТИВНОГО МЕХАНІЗМУ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Визначено необхідність та послідовність дострокового погашення дебіторської заборгованості торговельних підприємств. Для стимулювання дострокової оплати шляхом надання знижок на договірну ціну запропоновано методику визначення критичного розміру знижки, яку доцільно надати клієнтам з урахуванням впливу інфляції і зменшення фінансових затрат на підтримку джерел фінансування дебіторської заборгованості при скороченні строку її погашення.

Ключові слова: дебіторська заборгованість, дострокова оплата, знижка, торговельне підприємство.

